



Ersta Sköndals Högskola

Socionomprogrammet

**Boendepersonals beskrivningar av att möta våldsutsatta i  
asylprocessen  
Intersektionella perspektiv**

Författare: Emma Lindberg

Socionomprogrammet, Institutionen för socialt arbete

C-uppsats - 15 hp, soc 63, VT 2015

Grundnivå

Handledare: Ola Segnestam Larsson

Examinator: Anders Möller

## **SAMMANFATTNING**

Migrationsverket har ett stort antal asylboenden för familjer och ensamkommande vuxna i privat och offentlig regi. Familjer som migrerar till Sverige och söker asyl hamnar ofta på någon av dessa.

Personal på asylboenden möter familjer i kris, familjer som söker asyl och vars framtid är oviss. Våld i nära relation är ett globalt problem som finns oavsett social, kulturell eller geografisk kontext.

Personer som befinner sig i en asylprocess är speciellt utsatta då de blir offer för våld i nära relation, dels på grund av den uppryckning ur ens sociala kontext som migration innebär, men även på grund av att de inte får tillgång till information och stöd. En kvalitativ studie som med hjälp av Intersektionell analys undersöker asylboendepersonals beskrivningar av erfarenheter och strategier av och för att möta våld i nära relation.

### **Nyckelord**

Migration, Intersektionella perspektiv, våld i nära relation, Asylboenden

# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<b>1 INLEDNING</b> .....	sid. 5
<b>1.2 Problemformulering</b> .....	sid. 5
<b>1.3 Syfte</b> .....	sid.6
<b>1.4 Frågeställning</b> .....	sid. 6
<b>1.5 Uppsatsens Disposition</b> .....	sid.6
<b>1.6 Begrepp och lagrum</b> .....	sid. 7
<b>1.7 Bakgrund</b> .....	sid. 8
1.7.1. Boendeformer.....	sid. 8
1.7.2 Migrationsverkets hantering av våld i nära relation.....	sid. 9
<b>1.8 Tidigare Forskning</b> .....	sid. 11
1.8.1 Våld i nära relation.....	sid. 11
1.8.2 Mäns våld mot kvinnor .....	sid. 11
1.8.3 Den vita heterosexuella kvinnan som norm.....	sid. 12
1.8.4 Våldsutsatt under asylprocessen.....	sid. 12
1.8.5 Bemötande och osynliggörande av våldsoffer.....	sid. 13
<b>1.9 Teoretisk tolkningsram</b> .....	sid. 13
1.9.1 Intersektionella Perspektiv.....	sid. 14
1.9.2 Det normativa offret och kulturiserade våldsoffer.....	sid. 14
<b>2 METODER OCH MATERIAL</b> .....	sid. 15
<b>2.1 Metod</b> .....	sid. 15
<b>2.2 Avgränsningar</b> .....	sid. 16
<b>2.3 Förförståelse</b> .....	sid. 16
<b>2.4 Material och urval</b> .....	sid.17
<b>2.5 Databearbetning</b> .....	sid.18
<b>2.6 Litteratursökning</b> .....	sid.18
<b>2.7 Metodologiska överväganden</b> .....	sid.19
2.7.1 Förändringar i uppsatsens teoretiska utgångspunkt.....	sid.20
<b>2.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet</b> .....	sid.21
<b>2.9 Etiska överväganden</b> .....	sid.22
2.9.1 Eventuella forskningsetiska problem.....	sid.22
<b>3 RESULTAT</b> .....	sid.23
<b>3.1 Erfarenheter av och strategier för att agera på våldsutsatthet</b> .....	sid.23

<b>3.2 Analys av Kategorin: Erfarenheter av och strategier för att agera på våldsutsatthet..</b>	<b>sid.26</b>
<b>3.3 Normativa tolkningar av våldet.....</b>	<b>sid.27</b>
<b>3.4 Analys av kategorin: Normativa tolkningar av våldet.....</b>	<b>sid. 28</b>
<b>3.5 Användandet av begreppen common sense och sunt bondförnuft.....</b>	<b>sid.28</b>
<b>3.6 Analys av kategorin: Användandet av begreppen common sense och bondförnuft....</b>	<b>sid.29</b>
<b>3.7 Osynliggörande.....</b>	<b>sid.29</b>
<b>3.8 Analys av kategorin: Osynliggörande.....</b>	<b>sid.29</b>
<b>3.9 Slutsats.....</b>	<b>sid.30</b>
<b>3.10 Diskussion.....</b>	<b>sid.31</b>

# 1 INLEDNING

Migrationsverket har ett stort antal asylboenden för familjer och ensamkommande vuxna som söker asyl i Sverige. Boenden drivs i både privat och offentlig regi. Av de cirka 80 000 personer som sökte asyl förra året hamnade 60 procent på något av dessa (Frederik Abbemo, allmän kommunikator, Migrationsverket, personlig kommunikation). Kritik har riktats mot boendena då det förekommer trångboddhet och våld (inslag TV 4 2014-10-01). Personal på asylboenden möter familjer i kris, familjer som söker asyl och vars framtid är oviss. Våld i nära relation är ett globalt problem som finns oavsett social, kulturell eller geografisk kontext. Asylsökande är speciellt utsatta då de blir offer för våld i nära relation, dels på grund av den uppräckning ur ens sociala kontext som migration innebär, men även på grund av att de inte får tillgång till information och stöd (Bexelius 2008).

Migrationsverket har inget krav på de tillfälliga boenden som upphandlas att tillhandahålla utbildad personal, och det finns inga specifika krav om kunskaper som rör våld i nära relation. Denna uppsats kommer att fokusera på bristerna i kunskap kring asylsökande som är offer för våld i nära relation under asylprocessen, samt om stereotypa föreställningar av migranter kan bidra till ett osynliggörande av våldet.

## 1.2 Problemformulering

Våld i nära relation/könsrelaterat våld är ett globalt problem (Bexelius, 2008). Forskning visar att de sociala konsekvenserna av migration och yttre stress kan öka risken för våld i nära relation (Rees & Peas, 2007). I och med förändringen i socialtjänstlagen 2012 betonas det att kommunerna har ett stort ansvar att agera då någon utsätts för våld i nära relation och det kan konstateras att det anses vara en fråga som bör prioriteras (5 kap. 11 § Socialtjänstlagen). Men asylsökande som utsätts för våld i nära relation tenderar att vara en bortglömd grupp. För att en våldsutsatt asylsökande ska komma i kontakt med socialtjänst krävs att personen själv kontaktar myndigheter och söker stöd. Detta kräver god kunskap om hur det svenska samhället fungerar, eller att personal som arbetar nära den asylsökande har god kunskap och agerar då de misstänker att en person är våldsutsatt. Personer som söker asyl och utsätts för våld i nära relation är i en extra utsatt position på grund av asylrättslig och social status och det är av desto större vikt att deras rättigheter bevakas. I och med att de är i en asylprocess är deras medborgarskap i Sverige inte fastställt, och det gör det desto svårare att trygga deras situation.

Bexelius menar att kunskap saknas på asylboendena om våld i nära relation (Grände, Lundberg, Eriksson, 2009). Personal på asylboendena är de som dagligen möter familjen och är de som borde ha störst möjlighet att upptäcka våld inom familjen. Om de saknar kunskap och stöd att agera utgör det ett problem och risken ökar att ingen ingriper till stöd och skydd för de som utsätts för våld. Personal på asylboenden har ett svårt uppdrag då de är de som möter familjer på daglig basis. Det är en svår situation där lagstiftning, organisatoriska förutsättningar, kunskap och egen etisk

kompass samspelar.

### **1.3 Syfte**

Vi lever i en tid då globalisering och migration är två faktorer som har stor påverkan vårt samhälle. Framför allt ställer det frågor om hur vi ska organisera vårt sociala skyddsnet för att möta människor som migrerar till Sverige. Personer som saknar medborgarskap tenderar att vara en förbisedd grupp när det kommer till sociala insatser. Att vara utsatt för våld i nära relation innebär ett ytterligare osynliggörande, så även att tillhöra gruppen invandrad och kvinna, eller hbtq-person. 2014 sökte ca 80 000 personer asyl i Sverige, många hamnade på Migrationsverkets asylboenden (Frederik Addemo, allmän kommunikator, Migrationsverket, personlig kommunikation). Bland de, precis som överallt annars i världen, finns personer som utsätts för våld i nära relation. Uppsatsens syfte är att ta reda på vad personalen på asylboendena har för erfarenheter av att möta asylsökande utsatta för våld i nära relation och hur deras beskrivningar av detta förhåller sig till intersektionell analys. Bexelius hävdar att det finns en kunskapsbrist, och jag vill undersöka om det tillsammans med stereotypa föreställningar kan innebära ett osynliggörande av gruppen. Det för att undersöka vilka faktorer som kan bidra till att gruppen inte får det stöd de behöver. Det är av vetenskapligt intresse för det sociala fältet då det finns en kunskapsbrist kring våldsutsatthet i asylprocessen och att det är en grupp som sällan figurerar i utbildningsmaterial rörande våld i nära relation.

### **1.4 Frågeställning**

Vilka kunskaper och erfarenheter har boendepersonalen av att möta asylsökande som utsatts för våld i nära relation?

Har de rutiner för agerande och anmälan när de misstänker att en person är utsatt för våld i nära relation?

Hur förhåller sig boendepersonalens beskrivningar av våld i nära relation till intersektionell teori?

### **1.5 Uppsatsens Disposition**

Uppsatsen inleds med ett bakgrundskapitel som kort behandlar migration, vidare beskrivs översiktligt hur boendeformerna för asylsökande ser ut samt Migrationsverkets rutiner för att hantera våld i nära relation. Kapitlet tidigare forskning rör våld i nära relation och våldsutsatthet under asylprocessen. Tanken med denna är att ge läsaren en överblick över kontexten för den aktuella frågeställningen. Att

vara asylsökande och utsatt för våld i nära relation är ett komplext problem, och det finns väldigt lite forskning på området. Mycket har skrivits i akademisk kontext om våld i nära relation, men inte just om asylsökandes specifika utsatthet. Jag har därför valt att använda intersektionell teori som teoretisk tolkningsram av mitt empiriska material. I metoddelen redogör jag för min forskningsmetod och hanteringen av det insamlade materialet samt forskningsetiska överväganden. Avslutningsvis presenteras resultatet av det insamlade empirin och analysen av detta samt en avslutande reflektion.

## 1.6 Begrepp och lagrum

Asylsökande - Utländsk medborgare som har tagit sig till Sverige och begärt skydd mot förföljelse, men som ännu inte fått sin ansökan slutligt prövad av Migrationsverket

Våld i nära relation - Våld utfört av en partner eller familjemedlem mot en partner eller familjemedlem.

Könsrelaterat våld- Våld mot kvinnor och barn som har sin orsak i en patriarkal struktur.

PUT- permanent uppehållstillstånd

Lagrum:

*Enligt den svenska utlänningslagen (4 kap. 1§) är en flykting en utlänning som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, politisk eller religiös uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till viss samhällsgrupp och inte kan få ett skydd från myndigheterna i hemlandet. En person som söker asyl kan få uppehållstillstånd enligt utlänningslagens paragrafer om flyktingstatus (enligt ovan), skyddsbehövande (4 kap. 2–2 a.§) och synnerligen ömmande omständigheter (5 kap. 6§).*

*2 a kap. 1 § SoL*

*Kommunen har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.*

*5 kap. 11 § Socialtjänstlagen*

*Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.*

*Socialnämnden skall också särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp. Lag (2012:776).*

## **1.7 Bakgrund**

Att migrera innebär att en individ eller familj av olika skäl lämnar en geografisk plats för en annan. Det innebär en stor påfrestning där man lämnar sitt sociala nätverk bakom sig och kan innebära känslor av alienation och isolation (Bhurga, 2004). Människor migrerar från landsbygden till storstäder och migrerar "legalt" eller utan papper till andra länder i hopp om arbete eller från krig och förföljelse. Enligt UNCHR var 11,7 miljoner människor på flykt år 2013 varav 10,1 miljoner hamnade i utvecklingsländer, där Pakistan(1,6 miljoner) och Iran(857.400) låg i topp som mottagarländer och Afghanistan(2,56 miljoner) och Syrien(2,47 miljoner) låg i topp som utvandrarsländer(UNCHR). De senaste hundra åren har de flesta stater försökt reglera migration in och ut ur länder, men det har visat sig svårt. Faktorer som den globaliserade ekonomins behov av billig arbetskraft samt svårigheter att kontrollera gränser och röster som höjts för mänskliga rättigheter gör kontrollen av migration till ett motsägelsefullt och komplicerat projekt (Newbold, 2007). Fram till 1950 var Europa exportörer av emigrerande arbetare. Idag är Europa, nationalistiska strömningar till trots, beroende av sina immigranter. Utan dem skulle de flesta europeiska nationers population och arbetande population krympa (Ibid). Sveriges har en historia av både invandring och utvandring. Från mitten av 1800-talet fram till första världskriget utvandrade ca 1,3 miljoner svenskar till länder som USA, Kanada, Sydamerika och Australien (Migrationsverket.se) Från 1930 fram till idag har Sverige haft en större procent invandring än utvandring. Beroende på vad i världen det varit krig och konflikter eller ekonomisk kris har människor av olika nationaliteter sökt sig till Sverige i hopp om asyl. 2014 sökte över 80 000 personer asyl i Sverige, varav ca 30 000 personer var flyktingar från Syrien. Det är den högsta siffran sedan 1992 då människor flydde från kriget i Kosovo (Migrationsverket.se).

### **1.7.1. Boendeformer**

Migrationsverket har ett antal boendeformer för personer som söker asyl i Sverige och väntar på ett beslut från Migrationsverket. På grund av den ökade flyktingströmmen under 2014 upphandlas ständigt nya boenden för att möta behoven. De boendeformer som finns går under beteckningarna ABT (tillfälliga asylboenden), ABO/AB (asylboenden) och EBO (eget boende). Normalt tillhandahåller Migrationsverket boende för asylsökande i lägenheter ABO, som innebär permanenta asylboenden Migrationsverket har totalt ca 6000 lägenheter med cirka 27 000 platser (Frederik Abbemo, allmän kommunikator, Migrationsverket, personlig kommunikation). Men vid behov då det är stora strömmar av asylsökande upphandlar Migrationsverket tillfälliga asylboenden, idag finns ca 200 tillfälliga asylboenden som drivs av ca 140 leverantörer. Vissa lägenheter kan Migrationsverket



hyra utan upphandling, men när Migrationsverket ska hyra tillfälliga platser behöver de göra en upphandling (Migrationsverket.se). Tillfälliga boenden som Migrationsverket upphandlar kan vara till exempel stugbyar, vandrarhem och andra anläggningar. Migrationsverket upphandlar vid behov ramavtal för bostäder. Ett ramavtal är ett avtal med fastställda villkor där Migrationsverket har specificerat kraven vad gäller bland annat boendestandard och brandsäkerhet. De har upphandlats uteslutande med privata aktörer som kan erbjuda boenden. Migrationsverket föredrar att upphandla större lägenhetskomples då det innebär att de asylsökande är samlade på en plats. Det innebär att Migrationsverket hyr bostäder, deras upphandling reglerar hur bostäderna ska se ut, deras förfrågningsunderlag rör frågor som kost, boendemiljö, och tillgång till dusch och kollektivtrafik. Det finns inget som reglerar att det ska behöva finnas personal med någon specifik kompetens. Myndighetsutövning åligger Migrationsverket men några social insatser är inte specificerade i upphandlingsunderlaget annat än att det ses som en fördel att hyresvärdarna söker kontakter med ideella organisationer. De asylsökande kan bli vistades på boendena långt tid. Vid högt tryck och stora flyktingströmmar kan det röra sig om över ett år även om den rekommenderade tiden för utredning är fyra månader (Migrationverket.se) Barnen har rätt till skola, men de vuxna har ingen automatisk rätt till sysselsättning eller studier under väntetiden. De har begränsad kontakt med Migrationsverket och andra myndigheter. Asylsökande vuxna har få om några sociala insatser under själva asylprocessen.

#### 1.7.2 Migrationsverkets hantering av våld i nära relation

*Förfrågningar om information gjordes till Migrationsverket, de hänvisade vidare till deras allmänna kommunikatör. Avsnittet baseras på mejlkommunikation med Migrationsverkets allmänna kommunikatör Frederik Abbemo.*

Asylsökande är hänvisade till Migrationsverket i de flesta frågor och då även frågor som rör våld i nära relation. Migrationsverket arbetar enligt Abbemo med samverkan, men menar att ansvaret ytterst ligger på individen själv. ” Ibland står vi helt handfallna om den asylsökande inte vill ha stöd eller vill ha ett annat stöd än vad vi har möjlighet till att ge.” (Frederik Abbemo, allmän kommunikatör, Migrationsverket, personlig kommunikation). När det kommer till vilka rutiner de anställda på asylboenden för vuxna har för att möta personer som utsätts för våld i nära relation, börjar de ofta med en indikation, kan vara från polis, det tillfälliga asylboendet (ABT), individen själv eller medboende. Abbemo säger att de generellt har ett samtal med individen som är utsatt, men att det beror främst på om individen vill prata med dem eller inte. Ibland sker samtalet hos dem tillsammans med polis och socialtjänst. Abbemo säger att de alltid uppmanar individen till att polisanmäla. Är barn inblandade anmäler de alltid det till socialtjänsten. Det kan också röra sig om andra medboende barn, inte individens barn. Har de tillräckliga uppgifter så kan de också göra en polisanmälan men oftast gör

individerna själva och ibland följer de med som stöd. Migrationsverket kan inte göra en bedömning om eventuell hotbild mot individen. Det är polis eller socialtjänst som gör detta och vid behov beviljar skyddat boende. Abbemo menar att de erbjuder individen möjligheten till omflyttning, men säger samtidigt att de har begränsade möjligheter att flytta om. Det utgår från vad som är ledigt. Han menar också att många gånger nekar individer omflyttning för de inte vill flytta till ett ABT (tillfälligt asylboende) vilket är det de oftast har ledigt. För att genomföra en omflyttning brukar de kräva in en polisanmälan. Abbemo säger att det många gånger handlar om att ord står mot ord, och att den våldsutsatta oftast inte vill flytta själv utan att Migrationsverket ska flytta på den andra. Då säger Abbemo att också den som säger sig bli utsatt ska ha gjort det den kan. Vid behov har de kontakt med kvinnojourer och om individen och jouren har möjlighet att erbjuda ett boende brukar de enligt Abbemo täcka för kostnaderna för detta. Det är inte så vanligt förekommande däremot. De har enligt honom gjort relativt många omflyttningar av skäl utifrån hbtq-perspektiv. Då menar han att det blir det något speciellt för att problematiken följer ofta med och personen fortsätter att vara utsatt. I Söderhamn har man till exempel hittat en lösning med ett ABT-boende där flera HBTQ personer bor tillsammans. Abbemo säger att de alltid erbjuder individerna kontaktmöjligheter med olika frivilligorganisationer som kan stötta. I bland är det någon specifik organisation på orten som individen känner stöd av, andra gånger kvinnojourer eller brottsofferjourer. De tillfälliga ABT-boendena upprättar de rutiner de själva vill. Abbemo menar att de håller utbildningar och är tydlig med att man ska göra polisanmälningar. Den statistik som förs generellt över våldsbrott är i form av tillbud och incidentrapporter. Dokumentationskraven på alla våldsbrott utgörs av journalanteckningar och vid förekommande fall tjänsteanteckningar. Ingen annan statistik förs.

När det rör rutiner bör dock nämnas att inte ens socialtjänsten i Stockholms län har enhetliga rutiner för hur de ska arbeta men våld i nära relation, enligt länsstyrelsens kartläggning av socialtjänstens arbete med våld i nära relationer anser hälften av respondenterna att det inte finns skriftliga rutiner för arbetet.

*“20 procent av socialcheferna säger att vissa verksamheter har egna skriftliga rutiner för arbetet, 15 procent anger att det inte finns skriftliga rutiner alls och 20 procent att de inte vet. Knappt hälften av respondenterna i enkätundersökningen anger att de har skriftliga rutiner för arbetet med våld i nära relationer. Drygt hälften anger samtidigt att det inte finns skriftliga rutiner för verksamheten eller att de inte känner till om det finns. Länsstyrelsen menar att skriftliga och förankrade rutiner är en grund för kontinuitet och kvalitet för arbete (Socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer 2013)”*

Bristområden när det kommer till kunskap nämns bland andra de speciellt utsatta grupperna, däribland

kvinnor/personer som utsätts för hedersrelaterat våld. Personer i en asylprocess eller papperslösa nämns inte. Knappt hälften av enkätundersökningens respondenter vet inte heller om det finns särskilda rutiner för sekretess när det gäller ärenden som rör hedersrelaterat våld.

## 1.8 Tidigare Forskning

### 1.8.1 Våld i nära relation

Jag väljer att använda mig av begreppet våld i nära relation som ett övergripande begrepp. Det för att det i begreppet förutom mäns våld mot kvinnor, även ryms samkönat våld, våld mot barn, ”hedersrelaterat våld” och våld som kan drabba personer till exempel utifrån sexuell läggning eller könsidentitet. Med det sagt vill jag poängtera att jag tycker att det är viktigt att synliggöra de könsrelaterade aspekterna av våldet. Syftet är att använda en så inkluderande term som möjligt men samtidigt belysa den patriarkala maktordningen som i stor utsträckning ligger till grund för det könsrelaterade våldet. I detta ingår de institutionella och strukturella faktorer som bidrar till att upprätthålla andra maktordningar som förstärker vissa gruppers utsatthet (Reyes & Mulinari, 2005). Våld inom familjen utförs oftast med en patriarkal struktur som grund oavsett om det rör våld från en närstående man, eller om det rör sig om våld från flera familjemedlemmar (Grände,Lundberg,Eriksson, 2009).

### 1.8.2 Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett globalt problem som drabbar kvinnor i alla samhällsklasser och åldrar. I begreppet ryms olika former av våld; Psykiskt våld, fysiskt våld, könsstympning, människohandel och ekonomiskt utnyttjande (Grände,Lundberg,Eriksson, 2009). Den vanligast förekommande våldsutövaren är kvinnans partner, men kvinnor och flickor utsätts också för våld av andra närstående män och män i maktpositioner till exempel militär och polis ( Zimmerman et al., 2009). Enligt FN är det könsrelaterade våldet orsakat av den patriarkala struktur som innebär att kvinnor är underordnade män(UN General Assembly, 2006). Män står för majoriteten av våld i samhället, både mot män och kvinnor (Grände,Lundberg,Eriksson, 2009). När man pratar om våld i nära relation tänker många främst på det fysiska våldet. Men våld i nära relationen sträcker sig över flera typer av psykologiskt, fysiskt och ekonomiskt våld. Det är ett riktat våld med syfte att uppnå kontroll över kvinnan (Ibid). Det finns många föreställningar om mäns våld mot kvinnor och vilka som utövar våldet. Grände, Lundberg, Eriksson(2009) menar att när ”svenska” män utövar våldet tenderar man att leta förklaringar i barndom eller psykiska problem men att när män med utländsk härkomst utövar våldet, tenderar man att leta förklaringar i den kulturella kontexten. Forskningsmässigt både internationellt och i Sverige råder enighet om att den primära orsaken till mäns våld mot kvinnor är brist på

jämställdhet mellan könen. Att det handlar om normer kring maskulinitet, och att manlighet i de flesta kontexter kopplas samman med makt och aggressivitet (Ibid). Men våld i nära relation drabbar inte bara kvinnor. Våldet drabbar ofta barnen i familjen direkt eller indirekt och våld i nära relation finns även i samkönade relationer. Våld i nära relation drabbar även män, även om våldet mot kvinnor är överrepresenterat i antal anmälda fall och våldets grovhet (www.nkc.uu.se). Hur våld i nära relation tar sig i uttryck i olika kontexter kan skilja sig lite åt beroende på i vilken grad våldet är sanktionerat av omgivningen, exponering av yttre stress och individuella problem, men även hur våldets ses på av samhället på grund av den drabbades eller förövarens sociala position.

### 1.8.3 Den vita heterosexuella kvinnan som norm

Vid sökningen av litteratur och tidigare forskning i svensk kontext rörande mekanismer kring våld i nära relation presenteras övervägande ett svenskt/nordeurocentriskt perspektiv (white feminism). Den förklaringsmodell som varit dominerande inom svensk kvinnojourströrelse och socialtjänst har varit en syn som framför allt förklarar mäns våld mot kvinnor med ett ojämnt maktförhållande mellan könen. Det är en modell som på senare år fått möta kritik då den inte tar hänsyn till andra maktförhållanden (S. Antilla et al., 2006). Den har inneburit en indirekt exkludering av alla våldsutsatta personer som inte passar in i mallen av vit heterosexuell västerländsk kvinna (Reyes & Mulinari, 2005). Det bör dock tilläggas att det idag finns flera kvinnojourer som blivit mycket bättre på att möta personer i samkönade relationer samt asylsökande, papperslösa och invandrade kvinnor.

Det har funnits flera olika feministiska strömningar som velat förklara våldets mekanismer, köns maktsteorier, ekologiska modeller och intersektionella teorier. Intersektionella teorier om klass, kön och hur man gör "ras" är inte ett nytt inslag i den feministiska debatten internationellt (Reyes & Mulinari, 2005), men har fått starkare fäste i den feministiska diskursen i Sverige på senare år och är ett perspektiv som erbjuder betydligt fler verktyg då det handlar om att förklara hur maktordningar samspelar.

### 1.8.4 Våldsutsatt under asylprocessen

Författaren och juristen Maria Bexelius intervjuas i handboken *I arbete med våldsutsatta* (Grände, Lundberg, Eriksson, 2009). Hon menar att asylsökande kvinnor och kvinnor utan PUT är speciellt utsatta. Bland annat på grund av "språkproblem", bristande kunskap och information om sina rättigheter i Sverige, bristande sociala nätverk och risk för att bemötas rasistiskt och sexistiskt (Ibid). Rädsla för utvisning, sekretessbrott och tidigare dåliga erfarenheter av myndighet och polis kan också spela in för kvinnans benägenhet att söka hjälp. Bexelius trycker på vikten av att den våldsutsatte får rätt information om asylprocessen och om kvinnors rättigheter däri, samt möjlighet att önska kön på tolk, utredare och offentligt biträde. Hon betonar också vikten av att hjälpa kvinnan att dokumentera

för att styrka sin sak i asylprocessen (Ibid). Bexelius åsikter stärks av en australiensisk studie rörande våldsutsatthet inom flyktinggrupper (Rees & Peas, 2007). Där nämner man isolation som en viktig bidragande faktor till ökad risk för att utsättas för våld i nära relation. En isolation som man menar beror på konsekvenser av flyktingskapet. Man nämner faktorer som posttraumatisk stress, rädsla för rasistiskt våld, bristande språkkunskaper och få sociala nätverk som bidragande faktorer till isolation. Och att isolationen innebär att de våldsutsatta inte har tillgång till information och lagar rörande rättigheter och skydd från våld (Ibid, 2007).

Det har gjorts få studier som berör flyktingkvinnors utsatthet för våld i nära relation eller våldsutsatthet på flyktingförläggningar, asylboenden och flyktingläger (Zimmerman et al.,2009). Scottish refugee council och London School of Hygiene & Tropical Medicine gjorde en pilotstudie 2009 där man kartlade asylsökande kvinnors utsatthet för våld, deras hälsa, och erfarenheter från asylprocessen. Man intervjuade 46 asylsökande kvinnor i Skottland till störst del från den Afrikanska regionen. Av dem uppgav 70% att de hade upplevt fysisk och/eller sexuellt våld under sin livstid, 38% hade upplevt våld från en intim partner, 50% av kvinnorna hade upplevt fysiskt och/eller sexuellt våld från någon utanför familjen; 65% av kvinnorna uppgav att deras barn hade bevittnat någon form av våld (Zimmerman et al.,2009).

#### 1.8.5 Bemötande och osynliggörande av våldsoffer

Att vara utsatt för våld i nära relation kan vara belagt med mycket skam och många våldsutsatta gör allt för att ingenting ska synas utåt. Få berättar spontant om sina våldsupplevelser (Grände, Lundberg,Eriksson 2009). Den våldsutsatta kan vara rädd för att inte bli trodd och misstänkliggöras. Grände, Lundberg och Eriksson tar dessutom upp en rad faktorer som gör att någon som möter en våldsutsatt kan känna att det är svårt att fråga om våldet. De nämner faktorer som rädsla för att kränka någon genom att fråga, att man tror inte att våldet är speciellt vanligt, tidsbrist eller andra strukturella orsaker samt att föreställningar och myter om vem som är en misshandlad kvinna eller våldsutövande man kan göra att man missar våldet. Det sista påståendet från Grände, Lundberg och Erikssons bok, som är en bok som riktar sig till yrkesverksamma är intressant att titta på. Mäns våld mot kvinnor är ett statistiskt överrepresenterad våld. Men om man tittar på formuleringen ”vem som är våldsutsatt kvinna, och vem som är våldsutövande man” så är det en formulering som exkluderar personer i samkönade relationer och på så sätt slår omkull sig själv i ambitionen att prata om normer för vem som kan bli offer eller vara förövare.

### 1.9 Teoretisk tolkningsram

Valet av teoretisk tolkningsram föll slutligen på intersektionella perspektiv på våldsutsatthet. Valet av teori grundar sig på att jag under bearbetningen av min insamlade empiri hittade gemensamma

nämnare i samtliga intervjuer. När respondenterna får frågor om upplevelser och hantering av våld återkommer de till att beskriva det som att "de" (de asylsökande) behöver informeras om hur det fungerar "här" (i Sverige). Man beskriver också vid flera tillfällen migranterna som en enhetlig grupp i relation till deras förväntade förhållningssätt till våld i nära relation och våld mot barn. Det tillsammans med att man vid ett tillfälle ifrågasätter de asylsökandes motiv till att anmäla att de är utsatta för våld, indikerade att respondenterna såg det som att gruppen asylsökande, som grupp, hade ett annat förhållningssätt till våld inom familjen. Dessa reflektioner gjorde att valet föll på intersektionella perspektiv på våldsutsatthet.

#### 1.9.1 Intersektionella Perspektiv på våldsutsatthet

Enligt Mulinari och Reyes har den "hegemoniska feminismen" inneburit ett förbiseende och osynliggörande av de som inte omfattas av den vita feminismen. Användandet av intersektionella teorier bör enligt Reyes och Mulinari innebära att identifiera diskursiva och materiella intersektioner som konstituerar makten och vidmakthåller ojämlikheten (Reyes & Mulinari, 2005). Intersektionella teorier synliggöra samspelet mellan maktordningar som kön, hudfärg, socio-ekonomisk status (klass), funktionalitet, sexualitet och könsidentitet. Det är ett viktigt perspektiv för att förstå varför asylsökande är speciellt sårbara då de utsätts för våld i nära relation, samt har svårare att få den hjälpen som samhället eventuellt har att erbjuda. Men samtidigt menar författarna att man för att förstå hur makt och ojämlikhet konstitueras även måste förstå hur ojämlikhet konstitueras i "intersektionen mellan olika samhällsnivåer". Författarna menar till exempel att myndigheter i Sverige har i sin hantering av hedersrelaterat våld fokuserat på det patriarkala våldet inom familjen på ett sådant sätt att det förvandlat våldets strukturella karaktär till en fråga om individuella eller kulturella företeelser. På sådant sätt har man genom klassmässiga och rasistiska stereotypiseringar osynliggjort barn och kvinnor med invandrabakgrunds brottsoffersituation.

Genom intersektionella teorier kan man förstå våldsutsatta asylsökandes situation i kontexten av samspelet mellan strukturella villkor och individens omständigheter. Det handlar inte bara om att förstå våldets konsekvenser, utan även konsekvenserna av att den våldsutsatta kan påverkas av tidigare erfarenheter av myndigheter, samt att normativa föreställningar om "invandrare" kan påverka det bemötande denne får av personal och myndigheter i rollen som våldsoffer.

#### 1.9.2 Det normativa offret och kulturiserade våldsoffer

Enligt Reyes och Mulinari är det inte ovanligt att våldsoffers situation osynliggörs och neutraliseras genom processer av "normalisering" och "förfrämligande" (P Reyes & Mulinari 2005). De menar att kulturella stereotyper omger diskussioner om hedersmord och våld i "patriarkala miljöer". Den intersektionella analysen tar utgångspunkt i patriarkala värderingars betydelse för våldet men att våldet förstärks av institutionella praktiker och strukturella villkor. Författarna menar att brottsoffer som

betraktats som kulturellt etniskt och religiöst avvikande i det svenska samhället har förbisetts, våldet har getts en kulturell förklaring och därigenom har det osynliggjorts och relativiserats (Ibis). De hävdar också att uppmärksamheten kring hedersmord har ökat benägenheten att kulturisera sammanhanget kring alla våldsbrott där personer med invandrarbakgrund är inblandad. Att det finns en stor risk att schablonerna osynliggör den våldsutsattes specifika behov av hjälp.

*”Vissa föräldrar ”förväntas misshandla sina barn och omsvepande formuleringar om ”hederskulturer” binder våldet mot kvinnor och män till specifika nationaliteter. När familjer med invandrarbakgrund normaliseras som patriarkala, och deras döttrar som offer, är risken för ett schablonmässigt bemötande och felaktiga åtgärder stor.”(Reyes & Mulinari 2005)*

Klasstillhörighet, utbildningsnivå och föreställningar om kulturell olikhet spelar in för det skydd samhället erbjuder offer för våld i nära relation. Det finns en föreställning om att modernitet inte hör ihop med kvinnomisshandel, och att ett gemensamt språk och förmågan att formulera sig gör att man framstår som mer trovärdig. Författarna menar att välfärdsinstitutionernas hantering av det så kallade hedersvåldet avspeglar en ”differentierande praxis” som placerar våldsoffer och förövare födda i Sverige i en annan kategori än offer och förövare med invandrarbakgrund och att det måste ses inom ramen för strukturell diskriminering. Aleksandra Ålund beskriver i sitt kapitel etnicitet medborgarskap och gränser (Maktens (o)lika förklädnader, 2005) hur främlingskap konstrueras i nationalstaten som en motsatsbild av det normativa, att främlingskapet och det främmande används som ett sätt att upphöja det normativa, till exempel när det kommer till de egna sedernas förträfflighet och de främmande sedernas underlägsenhet(Ibid).

## **2 METODER OCH MATERIAL**

### **2.1 Metod**

Studiens material består av fyra intervjuer jag genomfört med personal som arbetar på asylboenden för familjer. Om syftet enbart skulle varit att undersöka asylboendens rutiner kring att upptäcka och identifiera våld i nära relation hade enkäter varit ett rimligt alternativ. Men då syftet även varit att analysera personalens beskrivningar av erfarenheter har jag valt att använda mig av semi-strukturerade intervjuer. Det för att ge personalen fritt utrymme att prata om sina eventuella erfarenheter kring att identifiera våld i nära relation bland de boende, och deras upplevelse av detta. Intervjuformen innebär att intervjupersonen har stor frihet att utveckla svaren på det sätt den önskar. Forskaren har en lista över relativt specifika teman som ska beröras men det finns plats för frågor som ännu inte formulerats (Bryman,2008).

Jag har formulerat en intervjuguide med ett antal teman. Vissa av de frågor jag ställt är relativt

slutna frågor. Det rör arbetsplatsens riktlinjer och rutiner kring anmälan till polis och socialtjänst samt dokumentation. I övrigt har intervjupersonen fått prata relativt fritt kring dess erfarenheter av att se våld i nära relation på asylboendet, om det förekommit och hur det hanterats av intervjuperson och personalgrupp samt vilken personlig påverkan det inneburit för den intervjuade. När det kommer till kvalitativa intervjuer till skillnad från kvantitativa intervjuer ligger fokus på intervjupersonens egen uppfattning och frågorna har en mer generell karaktär (Bryman, 2008). Det är den intervjuades ståndpunkter som är intressanta snarare än forskarens intressen. Forskaren kan avvika från intervjuguiden, är fri att ställa följdfrågor och fördjupa sig i de teman som dyker upp under samtalets gång. Repstad menar att det är en fördel om forskaren är ”stickordsmässig” och låter intervjun ta form av ett naturligt samtal för att undvika att informanten blir passiviserad av för många frågor (Repstad, 2007). Min ambition har varit att genomföra semi-strukturerade intervjuer där jag har ett antal frågeställningar jag önskar få svar på, men samtidigt är intresserad av i vilken riktning intervjupersonerna styr samtalet.

## **2.2 Avgränsningar**

Mitt intervjumaterial är begränsat med hänsyn till omfånget och tiden som jag har. Jag har valt att fokusera på personalens erfarenheter. Dels för att jag är intresserad av hur personalens kunskaper påverkar de våldsutsattas möjlighet att få stöd och hjälp, men framförallt för att det är etiskt komplicerat att intervjua asylsökande om våldsutsatthet. Det kan dock anses problematiskt att de asylsökandes röster inte blir hörda, men jag tyckte inte att det var etiskt försvarbart att undersöka deras upplevelser av våld i nära relation inom ramen för en c-uppsats. Därmed vill jag förtydliga att jag förstår att min studie missar att ha med de asylsökande som aktiva subjekt, och att det är problematiskt. Min studie rör personalens erfarenheter och kunskaper av att möta våld i nära relation på arbetsplatsen, och det är de som är i fokus för min studie.

## **2.3 Förförståelse**

Jag har arbetat ideellt med migranter och papperslösa inom organisationen Ingen Människa Är Illegal, och är på så sätt insatt i förfarandet vid asylprocesser. Vidare har jag ett intresse för feministiska frågor, och har genomgått en fyra dagars utbildning i frågor som rör våld i nära relation i Länsstyrelsens regi.

Men den erfarenhet som framförallt låg till grunden för min uppsats var ett uppdrag jag gjorde inom ramen för min praktik. Under min socionomutbildning gjorde jag en praktikperiod på Länsstyrelsen på Enheten för social utveckling. Enheten arbetade med ett antal utbildningsprojekt som handlade om att identifiera våldsutsatthet, bland annat risk-och farlighetsbedömningsinstrumentet ”FREDA”. Genom praktiken fick jag möjlighet att hålla en föreläsning på Migrationsverket för



personal från asylboenden över hela Sverige om våld i nära relation. Jag visste att frågan var komplex att ta sig an på grund av mina tidigare erfarenheter som aktivist i IMÄI. Jag visste att de personer som utsattes för våld på boendena var i en mångbottnad svår situation, genom våldsutsattheten, genom deras juridiska status som asylsökande och genom de erfarenheter de bar med sig, och skulle få erfara i kontakt med myndigheter. Personalen som jag mötte under föreläsningen beskrev sitt arbetsklimat som komplicerat. Det gav uttryck för en uppgivenhet och frustration då de menade att de inte alltid visste hur de skulle agera då de misstänkte att en person var våldsutsatt. De beskrev situationer då de agerat och anmält att barn varit illa men där reaktioner från myndigheter uteblivit i ärenden då familjen fått avslag på sin asylansökan och väntade på utvisning. Min initiala idé blev då att undersöka vilka rutiner och arbetssätt som fanns på asylboendena för att möta asylsökande som var utsatta för våld i nära relation, något som under skrivandets gång skulle ändra sig till att behandla osynliggörandet av de våldsutsatta asylsökande.

Därmed bör även sägas att jag inte har personlig erfarenhet av migration, eller att rasifieras. Min tolkning är inte fri från min position som vit, västerländsk kvinna, och därmed har det en påverkan på min studie.

## **2.4 Material och urval**

Att göra ett urval har varit en komplicerad process. Min studie började med att jag försökte få en uppfattning om hur boenden för asylsökande var organiserade. Det fanns information att hämta på Migrationsverkets hemsida, men den var inte särskilt specifik i fråga om antal boenden och fördelning över landet. Jag påbörjade en månads lång mejlkorrespondens med Migrationsverkets allmänna kommunikatörer för att få svar på mina frågor. Jag ville intervjua personal på asylboenden. Det var deras upplevelser av att hantera våld i nära relation på asylboendena som var intressant för mitt syfte. Men att hitta boenden och göra ett systematiskt urval visade sig svårt då det inte fanns någon offentlig information om boendena. Jag fick till en början ett nummer till ansvarig för boendefrågor på Migrationsverket. Men då denne varken svarade eller återkom efter inspelade meddelanden fick jag till sist tag på en annan person som gav mig en kontakt till en chef för ett tillfälligt asylboende (ABT) i Stockholmsområdet. Där kunde jag genomföra två intervjuer. Av denne fick jag sedan ett tips om ett av Migrationsverkets permanenta asylboenden (AB/ABO) där jag kunde genomföra resterande intervjuer. Urvalet var målinriktat då jag sökte respondenter som var relevanta för min frågeställning (Bryman, 2008) Själva angreppssättet blev ett snöbollsurval där den första informanten fick tipsa mig vidare om ett ytterligare boende som kunde vara av intresse för min studie. Respondenterna blev följande:

- Respondent 1 är en ung kvinna som arbetar på ett tillfälligt asylboende(ABT) som receptionist

och allmänt behjälplig till de asylsökande då det gäller deras papper från Migrationsverket samt boendefrågor. Intervjun genomfördes i asylboendets lobby. Intervjun varade ca 30 min.

- Respondent 2 är en man som är chef på det tillfälliga asylboendet(ABT). Intervjun genomfördes på dennes kontor. Intervjun varade ca 40 min
- Respondent 3 är en kvinna på som arbetar som boendestödare på ett permanent asylboende (ABO)
- Respondent 4 är en man som arbetar som boendestödare på samma asylboende som respondent tre.

De två sista respondenterna intervjuades tillsammans på egen begäran i en övernattningslägenhet. Intervjun bandades initialt men jag stängde av bandspelaren efter ca tre minuter på respondenternas begäran och började anteckna istället. Intervjun varade ca 20 minuter.

## 2.5 Databearbetning

Databearbetningen påbörjades med att intervjumaterialet transkriberades ordagrant. Jag läste igenom intervjumaterialet och gjorde en initial kodning för att leta efter teman och nyckelord (Bryman, 2008). Därefter gjorde jag en fokuserad kodning där jag letade efter koder som var av störst analytisk vikt för mitt arbete. Det är de tillsammans med mitt val av teori som ligger till grund för de kategorier som går att finna i resultatet. Charmaz (Bryman, 2008) menar att forskaren under bearbetningen av sitt material till slut kommer betrakta den sociala verkligheten på ett något annorlunda sätt än respondenterna. Jag bestämde mig för att det skulle vara intressant att analysera den insamlade empirin genom ett intersektionellt perspektiv då jag tolkade att materialet innehöll vissa gemensamma nämnare. Till exempel att respondenterna återkommande pratade i termer av ”vi och dem” och ”sunt förnuft”. Jag kategoriserade citat under tre rubriker jag formulerat utifrån återkommande teman i intervjumaterialet(se avsnittet resultat) tillsammans med begrepp jag plockat ut i Mulinaris och Reyes bok *Intersektionalitet* (Mulinari & Reyes, 2009). Citaten har rörts så lite som möjligt, men jag har uteslutit vissa ”hummanden” och upprepningar av hänsyn till respondenterna, i de fall det inte påverkat innebörden av citaten.

## 2.6 Litteratursökning

I mitt bakgrundskapitel har jag använt mig av Newbold vars bok *Six Billion Plus-World population in the twenty-first century*, som lämnar många intressanta synpunkter på migration i modern tid

(Newbold, 2007). Informationen som ligger till grund för avsnitten boendeformer och Migrationsverkets hantering av våld i nära relation har jag införskaffat genom Migrationsverkets hemsida samt mejlkorrespondens med Migrationsverkets informationsansvariga. Under sammanställandet av tidigare forskning har jag använt mig av rapporter och artiklar jag hittat på på databaser som Diva och Academic Search Complete. Jag har använt mig av sökorden: Ethics, Migration, Asylumseekers och Domestic Violence, intersectional, Organization och Routines. Jag har använt sökmotorn Google Scholar och använt sökorden asylsökande och våld i nära relation. Det kommer upp ett antal masteruppsater som rör temat våldsutsatta asylsökande samt familjehemsplacerade barn från asylsökande familjer, i flera av dessa nämns Maria Bexelius olika skrifter. Jag kommer till viss del använda mig av hennes bok *Asylrätt, kön och politik-En handbok för jämställdhet och kvinnors rättigheter*, som är skriven av den intresseburna organisationen *Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar*.

Det är svårt att få tag på svensk forskning som rör just asylsökande och våld i nära relation då det är ett område som beforskats i väldigt liten utsträckning. De huvudsakliga rösterna som höjts för att beskriva problemet är just intressedrivna organisationer som har gedigen erfarenhet av problemet. Texterna kan dock inte anses hålla i en akademisk kontext, men jag vill trots det inte utelämna dem då jag anser att de är en kunskapsresurs värd att ta hänsyn till. Jag har även använt mig av skrifter från Länsstyrelsen och Socialstyrelsen. Min teoretiska tolkningsram utgörs av intersektionell teori. Jag har använt mig av Paulina de los Reyes och Diana Mulinaris bok *Intersektionalitet för detta*.

## **2.7 Metodologiska överväganden**

I de svenska texter jag använt mig av rörande våld i nära relation varierar det kraftigt vilka begrepp man använder då man pratar om våldet, allt ifrån våld i nära relation, till könsrelaterat våld, mäns våld mot kvinnor och patriarkalt våld. Jag har gjort mitt bästa att ge en så korrekt bild som möjligt och inkludera så många perspektiv jag kunnat finna men reserverar mig för att det är ett område jag har begränsad kunskap om och som är omstritt ideologiskt och i forskningsmässigt.

När det kommer till mina intervjuer har jag stött på en hel del svårigheter. Till en början att få tag på respondenter, och senare med varierande kvaliteten på intervjuerna. En anledning är antagligen att jag är en oerfaren forskare och inte till fullo behärskar de intervjutekniska kunskaper som krävs. Jag fick intervjua en chef, trots att min intention var att bara intervjua personal. Det gjorde jag på grund av arbetsplatsens förutsättningar. Det var helt enkelt väldigt lite personal på det tillfälliga asylboendet och jag fick göra det bästa av situationen. Jag tror dock inte att det har någon större påverkan på mitt intervjumaterial då chefen var mycket delaktig i verksamheten och i möten med de asylsökande, samtidigt som hans svar hade stora likheter med övrig personals. Vid mitt besök på den andra arbetsplatsen blev intervjun något bristfällig på grund av tidsbrist från respondenternas sida,

men även på grund av att jag på deras begäran stängde av bandspelaren kort inpå intervjun och började anteckna istället. Detta på grund av att respondenterna enligt dem själva var oroliga för att säga något sekretessbelagt som kunde hamna på band. Den intervjun blev även en gruppintervju på respondenternas begäran. Jag tror att det fanns betydligt mer information att hämta på den arbetsplatsen, då respondenterna gav uttryck för att det förekommit våld i nära relation. Men att de på grund av oro för att bryta sekretess inte ville beskriva det närmare. Jag upplevde också att respondenterna blev stressade av mina frågor och därför svarade kortfattat. Jag misslyckades helt enkelt med att etablera ett förtroende. Något som jag tror kan ha viss påverkan på ”fylligheten” i mitt intervjumaterial. Jag skulle önskat att ha haft möjlighet att fortsätta samla empiri tills jag upplevt att jag nått teoretisk mättnad (Bryman 2008) men det var inte möjligt på grund av tidsramen. Vidare fann jag flera andra områden värda att undersöka vidare under insamlandet men på grund av tidsramen har jag inte kunnat i full utsträckning använda mig av den kvalitativa metodens alla möjligheter.

### 2.7.1 Förändringar i uppsatsens teoretiska utgångspunkt

Initialt hade jag en fördom/förförståelse om att personalen hade erfarenhet av att möta våld i nära relation, men att de saknade kunskap och resurser att möta detta och var intresserad av hur det påverkade deras agerande. När jag sedan satte igång mitt datainsamlade visade det sig att verkligheten såg något annorlunda ut. Vid det privata tillfälliga boendet (ABT) där jag utförde mina första intervjuer på var dels personaltätheten väldigt låg. Man hade dessutom bara ca 8 månaders erfarenhet av att arbeta med den specifika gruppen, innan hade personalen varit anställd i samma fastighet men verksamheten hade haft en helt annan inriktning. Då personalen där var i kontakt med väldigt många boende men trots det var övertygade om att det inte förekommit våld i nära relation på boendet var jag tvungen att fundera över vad det kunnat bero på. Jag gjorde sedan en intervju på ett permanent asylboendena (AB/ABT) som drevs av Migrationsverket, där fick jag indikationer på att det förekommit flertalet incidenter rörande våld i nära relation men vi frågor om detta ville personalen att jag skulle avbryta inspelning av intervju och bara anteckna. Min uppfattning var att de var oroliga för att jag skulle dokumentera då de kände en oro för att uttrycka sig ”fel”. Min utgångspunkt gick då från att bara inkludera brister i hantering och kunskap till att även inkludera det jag uppfattade som en tystnad och normalisering av våld genom kulturella förklaringar. Jag hade initialt en ide om att mitt material skulle kunna kopplas till teorier om etisk stress, på grund av mina tidigare erfarenheter av att prata med personal som arbetar på boenden, men då jag samlade empirin visade det sig att snarare än att få en mängd information om upplevelser av att se och hantera våld i nära relation på arbetsplatsen, möttes jag av en tystnad, och mer svepande beskrivningar om våld och förklaringar till våld, samt vissa indikationer på misstänkliggörande av brottsoffer. Jag upplevde det som att våldsoffren varken syntes eller hördes, de verkade osynliga. Det var i och med det som mitt val föll på intersektionell teori.

Min ambition är att försöka förstå innebörden av de anställdas beskrivningar, men kanske även min egen forskningsansats, genom en intersektionell analys som utgångspunkt för tolkningen av materialet.

## **2.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet**

Validitet, generaliserbarhet och reliabilitet är viktiga kriterier för att få en bild av kvaliteten i en undersökning. Dock hävdar många forskare att det är svårt att tillämpa dessa begrepp på kvalitativ forskning (Bryman, 2008). Guba och Lincoln menar att det är nödvändigt att specificera termer och metoder för alternativa bedömningsmetoder till reliabilitet och validitet (Ibid). De föreslår istället två grundläggande kriterier för bedömning av en kvalitativ undersökning, Tillförlitlighet och äkthet.

Som kvalitativ forskning generellt gör kan min studie brista i extern reliabilitet. Extern reliabilitet står för i vilken utsträckning en undersökning kan upprepas (Bryman, 2008) Speciellt med hänsyn till att organiseringen kring asylboenden är i ständig förändring. Personal och chefer byts ut, en del boenden växer, andra försvinner, och individerna på boendena byts ständigt ut vilket hela tiden skapar nya situationer för personal.

Validitet innebär att forskaren mäter det som var avsätt att mätas. Validitet kan delas upp i intern och extern validitet (Bryman, 2008). Min studie kan inte anses ha en hög extern validitet då mitt datainsamlade är högst begränsat. Man kan anta att resultaten kan generaliseras till andra boenden då Migrationsverkets upphandlingskrav för tillfället inte innebär några utbildningskrav eller specifika krav på rutiner för att hantera våld i nära relation, men det finns samtidigt inget hinder för att enskilda arbetsplatser att utbilda sin personal i den aktuella frågan. När det gäller den interna validiteten kan det ha en viss påverkan att jag bytte teoretisk utgångspunkt under arbetets gång. Från teorier om etisk stress, till Intersektionella perspektiv. Det har en viss påverkan på mitt material då jag inte har haft på mig några ”Intersektionella glasögon” under intervjuerna, utan ursprungligen sök andra svar. Vidare är mitt material ganska litet och det kan också ha en påverkan på den interna validiteten genom att det kan vara svårt att säkerställa en hög grad av överensstämmelse mellan begrepp och observationer. Min studie kan möjligtvis visa på en tendens, men inte mycket mer. Hammersly ser validitet som ett viktigt kriterium men han applicerar begreppet annorlunda på kvalitativ forskning (Bryman 2008). Han menar att en empirisk förklaring måste vara plausibel och trovärdig, och ta hänsyn till mängden och slaget av empirisk data. Enligt hans kriterier anser jag att studien uppfyller kravet om validitet då jag tydligt redovisat mängden data, antal respondenter och övriga förutsättningar. Dock får man se min undersökning som en a flera tänkbara representationer av den sociala verkligheten, då det finns många perspektiv jag utelämnat. Till exempel hur boendestödjares sociala och strukturella position påverkar deras förståelse av våldet.

## 2.9 Etiska överväganden

Att ta hänsyn till etiska frågor är en viktig komponent i forskningsarbetet. Jag har anonymiserat materialet vilket innebär att det inte går att göra några kopplingar mellan det insamlade materialet och enskilda individer. Informanternas identitet togs utelämnades under intervjusamlandet och materialet har anonymiserats i enlighet med vetenskapsrådets manual rörande god forskningssed (2011). De informanter jag intervjuat har informerats om hur materialet ska handhas och spridas samt att deltagandet är frivilligt. Enligt god forskningssed är studier som berör variationer i inställningar sådana typer av studier där identitet inte behöver vara av intresse, och därför kan anonymitet utlovas (Ibid).

### 2.9.1 Eventuella forskningsetiska problem

Anonymisering omöjliggör en replikation på min studie och innebär att svaren kan tolkas som boendestödjares åsikt i allmänhet vilket i sig kan vara problematiskt. Jag har en liten urvalsgrupp och även om de respondenter jag intervjuade gav uttryck för ett visst förhållningssätt så behöver det inte innebära att det ser likadant ut på alla boenden. Speciellt inom de privatdrivna ABT-boendena där man inte har enhetliga rutiner, utan själva i stor utsträckning bestämmer vilka rutiner som ska finnas och vilken utbildning personal ska ha. Det försöker jag motverka genom att tydligt redogöra för antal informanter och urval. När man forskar om frågor som rör migration och våld i nära relation finns det ett intresse hos vissa att ge materialet en innebörd som det inte har. Jag har i min uppsats varit mån om att tydligt beskriva att det våld jag fokuserar på inom ramen för asylboenden, inte är ett våld som är specifikt för människor som invandrat. Utan att det bottnar i en global patriarkal struktur som kan ses på de flesta platser på jorden. Dock är konsekvenserna för den våldsutsatte intressant ur ett migrantperspektiv på grund av den dubbelt svåra situationen (brottsoffer och migrant) som den våldsutsatte befinner sig i. Det är mitt ansvar att tydligt redovisa detta för att inte öppna för misstolkningar (Ibid).

### 3 RESULTAT

Nedan presentera resultatet av den insamlade empirin i form av citat organiserade under tematiserande rubriker enligt beskrivningen i kapitlet databearbetning. Jag har delat in intervjumaterialet i fyra övergripande rubriker:

- Erfarenheter av och strategier för att agera på våldsutsatthet
- Normativa tolkningar av våldet
- Användandet av begreppen common sence och sunt bondförnuft
- Osynliggörande.

Den första kategorin rör om synes erfarenheter och strategier. Det här var den fråga jag ursprungligen var intresserad av då jag ville ta reda på om man hade kunskaper och rutiner för att möta personer utsatta för våld i nära relation. De tre resterande kategorierna blev då jag under min bearbetning av det empiriska materialet fann gemensamma tendenser som jag ansåg kunde kopplas till intersektionell teori. Jag har försökt förstå personalens förutsättningar för att möta och hantera våld i nära relation. Vilka kunskaper och erfarenheter har personal av att möta våld i nära relation, och om de rutiner för agerande och anmälan när de misstänker att en person är utsatt för våld i nära relation. Slutligen söker jag hur boendepersonalens beskrivningar av våld i nära relation i den aktuella kontexten förhåller sig till intersektionell teori.

#### 3.1 Erfarenheter av och strategier för att agera på våldsutsatthet

Denna kategori blev till för att jag till en början främst var intresserad av vilken erfarenhet man hade av att identifiera och agera på våldsutsatthet. Jag ville veta om det var något man arbetade med och pratade om på arbetsplatsen Jag ville även ta reda på om man hade några fastlagda rutiner eller arbetssätt på det respektive boendena för hur man skulle agera om man misstänkte att någon var utsatt för våld. Min första intervjuperson, respondent ett, frågade jag om denne upplevde att en hade tillräckligt med kunskap kring våld i nära relation eller om den skulle önska sig ytterligare.

*”Kunskap är ju alltid bra, särskilt då det gäller sådana här viktiga ämnen, så kan man ju inte få för mycket av det. Vi har ju regelbundna möten med olika situationer. För det kommer ju nya folk och de kommer direkt från andra situationer som kanske inte vet. Jag tror att folk som bor här nu dom vet mer hur det funkar och vilka rutiner som gäller. Alltifrån deras sjukvård... ah, det är många situationer som är annorlunda här än vad de är vana vid. Det kan ju komma nya folk, så vi har ju regelbundna möten för och gå igenom hur det kan va.”*

*-Respondent ett*

Detta var en fråga jag bara ställde så specifikt till en respondent. Respondenten svarar att kunskap alltid är bra, vilket jag tolkar som att respondenten ger ett "normativt" svar. Respondenten leder automatiskt in svaret på att min fråga om våld har att göra med att de asylsökande behöver information om hur "saker funkar", och att hur situationer "här" fungerar. Här tolkar jag att landet Sverige avses, och hur det enligt respondenten funkar "här" till skillnad från "där". "Här" får representera det normativa och "där" det onormativa. I min andra intervju väljer jag att formulera om frågan. Det gör jag för att jag upplevde att svaret blev lite abstrakt. Jag frågar istället respondenterna fått någon utbildning rörande våld i nära relation. Respondent 3 svarar "*Inte just i de frågorna*", och respondent 4 fyller i "*men jag tror att erfarenhet är viktigast*".

Respondenterna svarar att de inte fått någon sådan utbildning men att intervjuperson två tror att erfarenhet är viktigast. Jag går vidare med att fråga om respondenterna har sett eller hört att en asylsökande varit utsatt för våld i nära relation på arbetsplatsen. Här var jag intresserad av att ta reda på om de haft erfarenheter av att möta våldsutsatthet. Respondent 1 från det tillfälliga asylboendet svarar "*Näe, nä det kan jag inte påstå. Nej inte på det sättet.*". Respondent 2 från samma arbetsplats svarar "*Näe det har vi inte haft. ....Men näe, så vi har inte haft något sådant fall. Inte som vi vet eller har märkt sådär.*". När jag ställer samma fråga på asylboendet svarar respondent 3 "*Ja, det har det ju.*" Respondent 4 nickar bifallande.

Svaren var som synes vitt skilda. På det tillfälliga asylboendet hade man ingen erfarenhet av våld i nära relation bland de boende. På det permanenta asylboende svarade man att man hade sett och hört att personer varit våldsutsatta. Det var också efter denna fråga som de bad mig stänga av diktafonen och börja anteckna istället.

Citaten nedan är reflektioner från respondenterna om att identifiera våldsutsatthet hos vuxna på boendet och om de har rutiner kring hur de ska agera i sådana fall. På det tillfälliga asylboendet där de inte hade erfarenhet av våld i nära relation menade en respondent att man på grund av att man kände alla de boende (200 personer) snabbt skulle se om någon var utsatt för våld i nära relation.

*"ehm nej, det har inte riktigt varit något behov av det, för att det inte varit sådär, jag tycker man .. det är ju mycket folk och det tar ju tid innan man börjar lära känna folk och alla är ju olika så när alla kommer på en gång är det ju svårt att se. Men nu så vet man precis, kommer det en ny person så även om de kommer in och pratar arabiska så vet jag ändå om de bor här eller inte. Man känner alla. Så att man ser, sådana situationer skulle man se väldigt snabbt nu tror jag absolut. Så jag tror, det är i alla fall skönt att, nu vet man ju aldrig men jag tror att man skulle se väldigt snabbt situationer om någonting är tokigt. Just att man känner folk mycket bättre nu, så det är ju skönt att folk inte behöver ha sådana situationer."*-Respondent 1



Det nedanstående citatet är från det permanenta asylboendet där man har erfarenhet av våld i nära relation. Där beskriver man att de boende lever i en trängd situation och att många oförutsedda saker händer.

*”Vi måste anmäla om vi ser något. Det händer alltid nya saker, man kommer in i nya familjer, många oförutsedda saker händer. Och det är ju personer som lever i en trängd situation. Till exempel vuxna som inte får bo i samma lägenhet bor i skyddslägenhet.”-Respondent 3*

Vidare frågade jag ytterligare om de har skriftliga rutiner för agerande och anmälan när de misstänker att en person är utsatt för våld i nära relation? De två första citaten kommer från boendet som har erfarenhet av våld i nära relation. De beskriver de formella och informella rutiner de har för agerande då de fått hört eller misstänker att en person är våldsutsatt.

*”Det kan finnas en tjänsteanteckning om våld eller att teamledare fått information från polis.”  
-Respondent 4*

*”Vi har ju ett formulär på nätet, men det finns också ansvarigt folk vi tar hjälp av, till exempel folk som är kunniga när det gäller konflikter då barn är inblandade, de hjälper oss att skriva.” -Respondent 4*

De två nedanstående citaten är från det tillfälliga asylboendet där man inte har sett våld i nära relation på boendet. Där betonar man att alla våldsincidenter i princip främst är en polissak.

*”Rutiner i hur vi ska gå tillväga tänker du? Alltså det vi gör här är att vi tillhandahåller boende, och sen så är det mycket med myndigheter. Skulle det vara så, absolut att man ingriper, sen är det ju frågan är det en situation som man direkt, att vi måste separera det är en situation, annars kan det vara polisen mycket som får komma in eller att det är så, det är ju på det sättet mera att man får. Vi har ju gått igenom vart... absolut... Migrationsverket har ju också ett protokoll att alltid gå igenom.”-  
Respondent 1*

*Ja, alltså inte rutiner just i mot det utan vi hanterar det i sådana fall, vi har ju en krishanteringsmodell, men den handlar ju inte bara om folk som ”dör och blör” utan allt som avviker från det normala som är lagbrott, våld hot, konflikter och sånt går in i den krismodellen så vi jobbar på samma sätt mot dem som om personal blir hotad. Och sen är det ju, jag menar, i regel är ju det en polissak och orosanmälan.”-respondent 2*

Intervjupersonerna på det permanenta asylboendet (ABO) pratar om tiden då de arbetade på en arbetsplats där de hade samtal och handledning efter våldsincidenter.

*(Jag) Har ni det här?*

*II Nej, vi har inte handledning på det sättet, men vi pratar med kollegorna i bilen, men ibland händer mycket saker på en gång, men kollegorna är viktiga.-ABO*

Vidare frågar jag vad de har för rutiner då det kommer till att agera vid en misstanke om våld mot barn. Här betonar bägge arbetsplatser att de har anmälningsplikt. Och jag upplever att den lagstadgade skyldigheten att ingripa när det gäller barn är påtaglig på de båda arbetsplatserna.

*”Då måste vi orosanmäla till socialtjänsten.”-respondent 3*

*”Framförallt om det är barn då är det ju orosmälan direkt vid första misstanken. Så att det jobbar vi efter. Men som sagt ta i trä så hittills har vi inte haft något sånt fall.”-respondent 2*

Det här citatet beskriver ur man tolkar våld mot barn i den aktuella kontexten

*”Så är det ju, så att skulle det vara någon sådan situation är det klart att man ingriper på en gång, och det är som sagt igen att man skulle se det väldigt snabbt. Man märker det och barn är ju barn så man märker väldigt snabbt hur dom är och sådär, men man känner ju barnen också väldigt bra. Och de är väldigt sociala alla barnen så att... sen är det klart att de är olika, alla barn är olika men absolut det handlar ju bara om att se situationen så får man bedöma.”-ABT*

*”Det finns ju små kulturskillnader såklart, folk som klappar till sina barn osv.”-ABO*

### **3.2 Analys av Kategorin: Erfarenheter av och strategier för att agera på våldsutsatthet**

På det tillfälliga boendet (ABT) som existera i åtta månader och hade låg personaltäthet bestående av personer som aldrig tidigare arbetat med målgruppen hade man inga upplevda erfarenheter av att möta våld i nära relation inom familjerna i verksamheten. På det permanenta boendet (ABO) med personal som hade lång erfarenhet av att arbeta med målgruppen, samt högre personaltäthet gav man intrycket att våld i nära relation var ett vanligt förekommande problem, men man gav intrycket att vara obekvämt att prata om detta på grund av oro för att bryta mot sekretess och säga ”fel” saker.

Ett antagande man kan göra är att storleken på asylboendena och personaltätheten, samt personalens kunskaper och rutiner påverkar möjligheten att identifiera våldsutsatthet hos de boende. Ett annat är

att när fastlagda strukturer saknas ersätts de av mer informell kunskap. På det permanenta asylboendet hade man mer eller mindre tydliga rutiner i hanteringen av våld i nära relation, man hade i vilket fall en betydande erfarenhet av det och betonade vikten av detta. Med ett intersektionell analys kan man hävda att gjorda erfarenheter, alltid samspelar med ens egen sociala och materiella position, och inte kan ses som kunskap fri från strukturell makt.

### 3.3 Normativa tolkningar av våldet

Denna kategori blev till utifrån att samtliga respondenter då jag frågade om våld, delgav beskrivningar som kan utläsas som en kulturell tolkning av våldet.

*"...vi har ju regelbundna möten med olika situationer. För det kommer ju nya folk också och de kommer direkt från andra situationer och som kanske inte vet, jag tror att folk som bor här nu dom vet mer hur det funkar och för sig själva vilka rutiner som gäller, och hur det funkar. Alltifrån deras sjukvård... ah, det är många situationer som är annorlunda här än vad de är vana vid och då så, nu e ju, det kan ju komma nya folks sådär så vi har ju regelbundna möten vid det, ja...för och gå igenom hur det kan va."-  
ABT*

*"Det finns ju små kulturskillnader såklart, folk som klappar till sina barn osv."-ABO*

Vid frågor om våld kom "barnaga" upp på båda boendena med samtliga informanter. Något som kanske inte är oväntat med tanke på att barnaga om uppfostringsmetod förekommer på flera platser i världen, men är förbjudet i svensk lagstiftning. Dock kan en fråga sig vad det innebär då man pratar om gruppen asylsökande som en homogen grupp där barnaga antas vara normaliserat.

*"När jag har mina informationsmöten tar jag alltid med saker om hur vi i Sverige hanterar olika händelser och hur vi ser på saker och ting. Till exempel som det här med barnuppfostran, tex. Att aga är totalt uteslutet i Sverige, samma sak misshandel i familjen om man säger så. Om man tittar på de som kommer från Syrien, de är ju väldigt vad ska man säga, familjen är en okränkbar enhet. Vi har ju haft problem med barn som har sönder saker. Då kan det vara en annan vuxen som ser det där, men de har ju inte rätt att säga till dem för det måste pappan göra. Och då säger han, men mina barn gör inte så. Och det där har vi pratat om att visst om man har en egen lägenhet då är det som händer där familjens ensak så länge det inte bryter mot svensk lag. Men ute så funkar det inte på det sättet."-ABO*

### 3.4 Analys av kategorin: Normativa tolkningar av våldet

Reyes och Mulinari (2005) menar att våldet kan osynliggöras genom processer av ”normalisering” och förfrämmande”. Återkommande i respondenternas redogörelser för erfarenheter av frågor som rörde våld på boendet, var att man pratade om ett homogent vi (svenskarna, Och ett homogent de (de asylsökande)

Citatet ovan menar jag utgör ett exempel på främlingskapande som Aleksandra Ålund beskriver (Maktens (o)lika förklädnader, 2005) där informanten pratar om ”hur vi i Sverige hanterar olika händelser, och hur vi ser på saker och ting.” Där Vi-et (svenskarna) blir en representation för det normativa, och de, bland annat nämner informanten flyktingar från Syrien, får representera det främmande och onormativa.

### **3.5 Användandet av begreppen common sense och bondförnuft**

Begrepp som common sense och sunt bondförnuft återkom under intervjuerna på båda arbetsplatser. Jag har valt att ha med det som en egen kategori då det kan anses utgå från en normativ föreställning om att kunskap är allmängiltig i alla kontexter och att det blir intressant att titta närmare på utifrån intersektionella perspektiv.

*”Mycket är ju common sense, alltså det är ju självklart att det är nolltolerans mot sånt. Så är det ju, så att skulle det vara någon sådan situation är det klart att man ingriper på en gång, och det är som sagt igen att man skulle se det väldigt snabbt.”-Respondent 1*

*”Vi brukar säga att det inte är bra med snabba beslut men ibland måste man vara snabb för att förhindra mer våld. Då kanske vi tar en person till övernattningslägenheten så länge.  
Men det är mycket sunt bondförnuft, man har det mesta i huvudet. Ibland ser man men man måste också vara uppmärksam på det tysta, inte bara det som låter.-Respondent 3  
Det är bra med utbildning men erfarenhet är det viktigaste tycker jag.”-respondent 4*

### **3.6 Analys av kategorin: Användandet av begreppen common sense och bondförnuft**

När informanten menar att det är common sense att ingripa när någon är våldsutsatt, kan det vara problematiskt. Common sense och sunt bondförnuft handlar i grunden om att utgå från sina egna förvärvade erfarenheter och genom dem tolka världen. Utifrån en intersektionell analys kan man fråga sig om det överhuvud taget existerar något som common sense. Våra föreställningar om vad som är common sense (sunt förnuft) blir med en intersektionell analys en förståelse av den social verkligheten

utifrån sin egen materiella och sociala position, och därigenom kan också ens fördomar påverka hur man hanterar och bemöter våldsoffer. Det behöver inte per automatik innebära ett negativt bemötande, men det säkerställer inte att personerna får den hjälp de behöver.

### 3.7 Osynliggörande

*”Vi får kanske ett tips, vi måste göra en bedömning och kanske splittra på personerna.*

*Men vi kan inte bara gå på de boendes berättelser, det kan vara något de drar till med för att få två lägenheter och bo större.” respondent 3*

I citatet ovan berättar respondenterna att de inte bara kan gå på de boendes berättelser om att de är våldsutsatta. Att det kan vara något som *”de drar till med för att få två lägenheter och bo större.”* Och med ”de” menas de asylsökande.

### 3.8 Analys av kategorin: osynliggörande

Något jag reagerade på var att man sa att man inte kunde enbart förhålla sig till de boendes eventuella berättelser om våldsutsatthet, då den boende kanske egentligen var intresserad av att få ett större boende. Något som jag uppfattade som ett förminskande av den våldsutsattes historia. Reyes och Mulinari menar att rasistiska stereotypiseringar har osynliggjort barn och kvinnor med invandrarbakgrunds brottsoffersituation (2005) jag tycker att frågan om osynliggörande är tillämplig på ovanstående påstående.

### 3.9 Slutsats

Syftet med uppsatsen var att ta reda på personalens erfarenheter av att möta våld i nära relation. Min insamlade empiri visar att personalen på det tillfälliga asylboendet saknade erfarenheter av att möta våld i nära relation och att personalen på den andra arbetsplatsen hade erfarenheter men var besvärade av att prata om dessa. Varför det förhåller sig på det viset kan det finnas flera förklaringar till. Eventuellt spelar det in att arbetsplatsen utan erfarenheter var en tämligen nyuppstartad verksamhet. Men om man använder sig av intersektionell analys så kan man tolka resultatet som att det är ett led i ett osynliggörande av asylsökande som är utsatta för våld i nära relation. Vidare visade min studie på att personalen tenderade att ge normativa beskrivningar av hur våld ses på i en svensk kontext kontra hur ”De” de asylsökande förhöll sig till våld. På det tillfälliga boendet pratade man mycket om att ge information om ”hur det fungerar här”. Något som kan ses som en normativ föreställning om våra ”svenskarnas” seders förträfflighet i motsatsförhållande till ”Deras” De asylsökandes stereotypiserade

förväntade förhållningssätt till våld. När det kommer till arbetsplatsernas hantering av våld är det svårt att ge ett uttömmande svar. På det asylboendet där de inte hade erfarenhet av att möta våld i nära relation upplevde jag att det var en ickefråga. De gånger man explicit pratade om våld var i de fall barn var utsatta för våld och föräldrarna de som utsatte barnen för våldet. På båda boendena upplevde jag att jag saknade en berättelse eller en beskrivning av de vuxna som blir utsatta för våld. Det var som att de inte existerade. Enligt Mulinari och Reyes (2005) är det inte ovanligt att våldsoffers berättelser osynliggörs, något som jag tyckte var påtagligt i mina intervjuer. Jag upplevde även att man vid ett tillfälle till och med ifrågasatte giltigheten i de boendes egna berättelser om våld, något som kan ses som ett ytterligare osynliggörande. När det kom till rutiner och strategier verkar det som att det permanenta boendet har ett mer tydligt förfarande kring hur man agerar kring våldsutsatthet. Dock verkade det enligt respondenternas berättelser som att mycket var avhängigt på personalens eget förvärvade kunskaper och erfarenheter. Något som kan vara problematiskt då dessa kan variera beroende på hur länge man arbetat och i vilken mån ens strategier är präglade av fördomar och stereotypiseringar.

Jag vill påstå att det saknas väsentliga kunskaper på de boenden jag undersökte i hantering av våld i nära relation samt att det saknades en medvetenhet om hur ens egen position färgade ens bedömningar. På det första tillfälliga asylboendet fanns enligt personal inga våldsutsatta och man hade inga direkta kunskaper rörande våld i nära relation. På det andra boendet fanns erfarenheter, men jag upplevde det som att informanternas redogörelser visade att det var mycket upp till personalen att bedöma utifall de boende hade skyddsbehov.

### 3.10 Diskussion

Jag måste börja med att tillägga att jag inte kunnat förutse i vilken liten utsträckning personer som bor på asylboenden har kontakt med myndigheter eller personal. Då jag primärt haft upplevelser av boenden för ensamkommande ungdomar förutsatte jag att det skulle finnas personal med någon form av formell kompetens att arbeta med flyktingar, något som inte visade sig stämma på det tillfälliga asylboendet.

En tanke är att de större boendena motverkar isolation, en faktor som beskrivs som en risk när det kommer till våld i nära relation. Och andra sidan kan den begränsade kontakten med myndigheter och bristande kunskap innebära att våldet osynliggörs, och många människor innebär inte per automatik att den sociala isolationen bryts. Jag tror att utan rutiner och kunskap så försvinner de våldsutsattas rätt till stöd och information. Det är ett problem generellt att det är skambelagt att prata om våld, men jag upplever i mina intervjuer är att våld i nära relation inte ens är en fråga som diskuteras, den osynliggörs. Och i värsta fall misstänkliggörs de personer som berättar att de är våldsutsatta.

Jag tror att det behövs en diskussion om vilket ansvar samhället har för de personer som söker asyl. För deras fysiska och psykosociala hälsa, och för vilket behov det finns av sociala insatser och information och stöd om rättigheter. Men det är ett problem som rör mycket mer än enbart våld i nära relation.

Jag vill också tillägga att jag inte anser att personalen bär ansvar för att de saknar kunskaper rörande våld i nära relation. Min önskan har varit att kunna beskriva en brist i bemötandet som handlar om strukturella premisser för bemötandet. Ansvar ska inte ligga på personalen individuellt att säkerställa att individer får den hjälp och stöd de behöver, det är enligt mig en organisationsfråga.

# LITTERATURLISTA

Litteratur:

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Bexelius, M. (2008). *Asylrätt, kön och politik: en handbok för jämställdhet och kvinnors rättigheter*. (2. uppl.) Stockholm: Rådgivningsbyrå för asylsökande och flyktingar.

Red. De los Reyes, P. Molina, I..Mulinari, D. (2005). *Maktens (o)lika förklädnader-kön klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige*, bokförlaget Atlas.

De los Reyes, P. & Mulinari, D. (2005). *Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. (1. uppl.) Malmö: Liber.

Grände, J., Lundberg, L. & Eriksson, M. (2009). *I arbete med våldsutsatta kvinnor: handbok för yrkesverksamma*. (1. uppl.) Stockholm: Gothia.

Newbold, K.B. (2007). *Six billion plus: world population in the twenty-first century*. (2. ed.) Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

Repstad, P. (2007). *Närhet och distans: kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. (4., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Artiklar:

C. Zimmerman, M.Hossain,L. Kiss, J. Hoey,K. Weneden, C. Watts,S. Bhatti, G. Christie, H.

Baillot.

*Asylum-Seeking Women, Violence & Health: Results from a Pilot Study in Scotland and Belgium,2009*, London School of Hygiene & Tropical Medicine(LSHTM) and Scottish Refugee Council(SRC)



P. Tinghög, (2009) *Migration, Stress and Mental Ill Health: Post-migration Factors and Experiences in the Swedish Context*. (avhandling, Linköpings universitet, Department of Medical and Health Science )

S. Rees, B. Pease, *Domestic Violence in Refugee Families in Australia: Rethinking Settlement Policy and Practice*, Journal of Immigrant & Refugee Studies. 2007, Vol. 5 Issue 2, p1-19. 19p.

UN General Assembly, *In-depth Study on all forms of violence against women: report of the Secretary General*, 2006 sid kring 60/70

Sten Anttila, Christina Ericson, Johan Glad, Maja Fredriksson, Hanna Olofsson, Geir Smedslund, Klara Klingspor, Margareta Hydén, *Utfall och effekter av sociala metoder för kvinnor som utsatts för våld i nära relationer-En systematisk översikt*, 2006, Institutet för utveckling av sociala metoder.

Video:

TV4(2014-10-01).*Ökat våld på asylboenden*[Video] Hämtad från  
<http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/%C3%B6kat-v%C3%A5ld-p%C3%A5-asylboenden-2979381>

Hemsidor:

Myndigheter

MIGRATIONSVERKET

<http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Historik.html>,

hämtad 24/2 2015 16.07

UNCHR

<http://www.unhcr.org/cgi->

[bin/texis/vtx/home/opensocPDFViewer.html?docid=54cf99109&query=statistics%20refugees%202014](http://bin/texis/vtx/home/opensocPDFViewer.html?docid=54cf99109&query=statistics%20refugees%202014)

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 2009:22

Länsstyrelsen Stockholm

rapport 2013:3 Socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer

En kartläggning i Stockholms län 2012

Nationellt centrum för kvinnofrid

[http://www.nck.uu.se/kunskapscentrum/kunskapsbanken/amnen/vald\\_i\\_nara\\_relationer/mans\\_utsatthet/](http://www.nck.uu.se/kunskapscentrum/kunskapsbanken/amnen/vald_i_nara_relationer/mans_utsatthet/)

Hämtad 4/6 2015 00:13

Intervjuguide:

Hej!

Jag vill börja med att informera om att intervjumaterialet jag får in kommer anonymiseras. Det innebär att det inte kommer gå att göra kopplingar mellan det du säger och din person. Namn och arbetsplats kommer inte att göra offentligt

Kön?

Yrkestitel?

Vad innebär ditt arbete?

Vad innebär våld i nära relation **för dig**?

Har du blivit vittne till våld i nära relation i ditt arbete?

Har din arbetsplats officiella rutiner eller arbetssätt då man misstänker att barn eller vuxen är utsatt för våld i nära relation, hur ser dessa i så fall ut?

Har ni inofficiella strategier/arbetssätt, hur kan dessa i så fall se ut?

Upplever du tillräckligt med stöd från chef och ledning i frågor som rör våld i nära relation?

Upplever du dig ha tillräckliga kunskaper om våld i nära relation?

Har ni fått någon utbildning rörande detta?

Vid anmälan, hur upplever du kontakten med andra myndigheter? (socialtjänst/polis?)

Har någon upplevelse av våld i nära relation på arbetsplatsen påverkat dig på ett personligt plan?

Har det påverkat din arbetsmiljö?

Vilket stöd skulle du önska få?

Chefsstöd

utbildnings osv.

Övrigt att tillägga?

Jag vill tacka för att du ställde upp!

-